

Fylkesmannen i
Hordaland

Tillatelse til opprydning i grunnen på Skjelanger skyte- og øvingsfelt

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 23. februar 2017, oppdatert tiltaksplan mottatt 2. juli 2017, samt opplysninger som kom frem under behandlingen av søknaden.

Tillatelsen gjelder fra dags dato. Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen ett år, skal virksomheten sende en redegjørelse om status for tiltaket. Fylkesmannen kan da vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Dere må på forhånd avklare med Fylkesmannen hvis dere ønsker å foreta endringer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Informasjon om tiltakshaver

Bedrift	Forsvarsbygg
Postadresse	Postboks 405 Sentrum, 0103 Oslo
Tiltakets beliggenhet	Skjelanger skyte- og øvingsfelt
Kommune og fylke	Meland, Hordaland
Org.nummer	975 950 662

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2017.0677.T	1256.0047.01

Løyve gitt: 31.08.2017	
Kjell Kvingedal miljøvernsjef	Silje Tingstad overingeniør
<i>Løyvet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift</i>	

1. Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder fjerning av forurenset jord fra Skjelanger skyte- og øvingsfelt i Meland kommune. På Skjelanger skyte- og øvingsfelt er det fem skytebaner og en avfallsfylling.

Denne tillatelsen omfatter sanering av:

- 100 m² på Bane 2, feltmessig kortholdsbane (område C)
- 880 m² på Bane 3, 50-100 m målbane (område D)
- 900 m² på Pistolbane (område E)
- Avfallsfylling (område F)

2. Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring i tråd med tiltaksplan

Når ikke annet er bestemt i denne tillatelsen, skal arbeidet utføres i tråd med beskrivelsen i søknaden og Multiconsult sin rapport *Skjelanger SØF, Meland. Risikovurdering og tiltaksplan* (rapportnummer 615600-RIGm-RAP-002-REV1).

2.2 Oppfyllelse av miljømål

Miljømålene som står i tiltaksplanen skal oppfylles. Av dette følger:

1. Det skal ikke forekomme forurensning på de aktuelle områdene som kan være helseskadelig eller ha andre negative konsekvenser for potensielle brukere av områdene (grunneiere, jegere og friluftsfolk).
2. Det skal ikke forekomme forurensning på de aktuelle områdene som kan være skadelig for dyr (sauer) som beiter i området.
3. Det skal ikke forekomme spredning av forurensning fra de aktuelle områdene slik at det har miljøskadelige konsekvenser for omkringliggende områder eller resipienter (Hjeltefjorden).
4. Negative effekter av eventuelle tiltak for å fjerne forurensning må ikke overskride de positive effektene av tiltaket.

2.3 Varsling om oppstart

Fylkesmannen skal orienteres om oppstart av tiltaket, gjerne på e-post fmhopostmottak@fylkesmannen.no.

2.4 Tiltakspålegg ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale forhold (for eksempel ekstrem nedbør) eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften. Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

2.5 Avskjerming av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelige for allmennheten. Dersom det oppstår forhold som kan være sjenerende for naboer eller annen aktivitet i området, skal berørte parter varsles om dette.

3. Internkontroll og beredskap mot akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å ha internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter å påse at entreprenører som gjennomfører tiltaket også har internkontroll.

3.2 Beredskap mot akutt forurensning

Den ansvarlige skal sørge for å ha nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningene av eventuell akutt forurensning som kan oppstå i forbindelse med uforutsette hendelser. Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til sannsynligheten for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av en eventuell forurensning.

Dersom akutt forurensning oppstår skal dette varsles på nødnummer 110 (brannvesenet). Tiltakshaver skal også informere Fylkesmannen snarest mulig.

4. Tiltak

4.1 Akseptkriterium for opprydning

Tiltaksområdene skal ryddes opp til tilstandsklasse 3 i henhold til Miljødirektoratets veileder *Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn (TA2553/2009)*. Det tilsvarer følgende maksimale konsentrasjoner:

- Bly og antimon: 300 mg/kg
- Kobber og sink: 1000 mg/kg

Arbeidet skal ikke føre til spredning av miljøgifter. Masser med ulike tilstandsklasser skal ikke blandes.

4.2 Sortering og mellomlagring

Hvis det blir aktuelt å mellomlagre masser skal lagringsarealet være dekket med 10 cm sand som skiller forurenset masse fra naturlig grunn. Eventuell mellomlagring skal gjennomføres på egnet sted innenfor arealet til Skjelanger skyte- og øvingsfelt. Mellomlagring skal ikke gjennomføres på areal som er registrerte i Naturbase som kystlynghei eller naturbeitemark. Oppgravde masser skal dekkes til for å unngå spredning under nedbør.

Masser som er klassifisert som farlig avfall skal ikke mellomlagres i terrenget.

4.3 Spredning av forurenset vann

Utgraving av forurensete masser skal om mulig skje i en periode da det har vært lite nedbør.

4.4 Gravemasser leveres til godkjent mottak

Massene som fjernes fra skyte- og øvingsfeltet er å anse som avfall, og skal leveres til mottak som er godkjent etter forurensningsloven. Forurensede masser skal ikke leveres til massetipp.

4.5 Opprydning i avfallsfylling

Tilførte masser og avfall i avfallsfyllingen skal graves ut. Avfall skal leveres til godkjent mottak. Massene skal leveres til godkjent mottak på samme måte som gravemassene fra skytebanene. Massene som ligger igjen på området skal maksimalt ha tilstandsklasse 3, jf. punkt 4.1 over.

4.6 Dokumentasjon på levering

Virksomheten må ha utfyllt skjema for basiskarakterisering og veielapper fra godkjent deponi som dokumentasjon på godkjent levering av gravemasser.

Virksomheten må ha deklart massene som er klassifisert som farlig avfall, og det dokumenterer at massene er levert til godkjent mottak.

4.7 Tilførte masser

Det skal fylles rene masser i gravegroper og der det er skjemmende spor etter tiltaket. Massene skal være av samme type som de som ble tatt ut, for eksempel når det gjelder organisk innhold. Massene skal ikke inneholde svartelistede arter og de skal være rene, jf. forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1 om normverdier for mest følsom arealbruk.

5. Overvåkning og etterkontroll

5.1 Kontroll- overvåkningsplan

Virksomheten skal gjennomføre fortløpende overvåkning i anleggsfasen. En kontroll- og overvåkningsplan skal inngå i virksomhetens internkontroll. Programmet skal være tilstrekkelig omfattende til å avdekke en eventuell spredning av forurensning i forbindelse med tiltakene. Dette omfatter både gravegroper og bekker/myrsig.

Hvis det avdekkes spredning av forurensning, må det settes i verk tiltak for å begrense spredningen.

5.2 Etterkontroll

Det skal gjennomføres etterkontroll, for å dokumentere at tiltaket er gjennomført i samsvar med vilkårene i tillatelsen. Dette inkluderer kontrollprøvetaking, for å verifisere at alle masser over tilstandsklasse 3 er fjernet.

6. Rapportering

6.1 Rapportering i databasen Grunnforurensning

De forurensede lokalitetene skal rapporteres i databasen Grunnforurensning. Jordanalyser og prøvepunktinformasjon fra sluttkartlegging av området skal også legges inn. Vi viser til Miljødirektoratets veileder om databasen, som er tilgjengelig under «Hjelp» i databasen.

6.2 Sluttrapport til Fylkesmannen

Det skal sendes inn sluttrapport til Fylkesmannen innen tre måneder etter at det er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av hvilke tiltak som er gjennomført
- Beskrivelse av hvordan miljømålene som nevnt i tiltaksplanen er oppnådd
- Beskrivelse av hvordan oppgravde masser er håndtert til endelig disponeringssted, inkludert dokumentasjon på levering til godkjent mottaker i form av utfylt skjema for basiskarakterisering, deklarerer av farlig avfall og ev. veielapper
- Analyseresultater fra målinger og kjemiske analyser, forurensningsgrad og dokumentasjon på miljøtilstand etter gjennomført tiltak
- Beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre spredning av forurensning fra tiltaket
- Bekreftelse på at data er lagt inn i databasen Grunnforurensning

7. Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller den som de bemyndiger, føre tilsyn med tiltaket til enhver tid.